

Na osnovu člana 16. 61. stava (1), 64. i 71. stav (1) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09) i člana 14. stava (1) i stav (3) tačka a) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

O PROPISIVANJU ZAHTJEVA O POSTUPCIMA ZA PLANOVE LETA

Član 1. (Predmet)

Ovim Pravilnikom utvrđuju se zahtjevi u pogledu razmaka između glasovnih kanala zrak-zemlja za jedinstveno evropsko nebo.

Član 2. (Područje primjene)

Ovim Pravilnikom primjenjuju se sljedeće odredbe dodatka I uz ovaj Pravilnik:

- a) članovi od 1 - 9 i
- b) Prilozi.

Član 3. (Pojmovi)

(1) Pojmovi "Zajednica", "pravo Zajednice", "Ugovor o osnivanju Evropske zajednice", "Službeni list Evropske unije", "aerodrom Zajednice" i "država članica", iz Uredbe iz Dodatka I ovoga Pravilnika, čitaju se u skladu sa tačkama 2. i 3. Dodatka II ECAA Sporazuma.

(2) U smislu ovoga Pravilnika pojmovi "nacionalna zrakoplovna vlast" ("national aviation authority") i "nacionalna nadležna vlast" ("national competent authority") iz Uredbe iz Dodatka I Pravilnika, čitaju se kao "Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine".

Član 4. (Dodaci)

(1) Dodatak I sa prilogima, uz ovaj Pravilnik čini njegov sastavni dio.

(2) Dodatak I iz stava (1) ovoga člana čini Uredba Komisije (EZ) br. 1265/2007 od 26. listopada 2007. godine kojom se utvrđuju zahtjevi u pogledu razmaka između glasovnih kanala zrak-zemlja za jedinstveno evropsko nebo.

Član 5. (Nadležnost za provođenje Pravilnika)

U smislu provedbe Uredbi iz Dodatka I ovog Pravilnika nadležna je Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, u okviru nadležnosti koje ima na osnovu Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09) i ovoga Pravilnika.

Član 6. (Tumačenje)

U slučaju nejasnoća u tumačenju i nedostataka odredaba ovog Pravilnika koristi se tekst Uredbi iz Dodatka I ovog Pravilnika na engleskom jeziku, kako je objavljen u Službenom listu Evropske unije.

Službeni glasnik BiH broj 104/10 od 20.12.2010.

Član 7.
(Prelazne i završne odredbe)

Sve izmjene i dopune ovog Pravilnika vršiti će se blagovremeno, a u skladu sa izmjenama i dopunama Uredbe Komisije (EZ) broj 1265/2007.

Član 8.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-1737-1/10
6. decembra 2010. godine
Banja Luka

Generalni direktor
Dorđe Ratkovića, s. r.

UREDBA KOMISIJE (EZ) broj 1265/2007 od 26. juna 2007. kojom se utvrđuju zahtjevi u pogledu razmaka između glasovnih kanala zrak-zemlja za jedinstveno evropsko nebo

(Tekst značajan za EPP)

KOMISIJA EVROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Evropske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) broj 552/2004 Evropskoga parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. o interoperabilnosti Evropske mreže za upravljanje zračnim prometom (Uredba o interoperabilnosti)¹, a posebno njezin član 3. stav 1,

¹ (SL L 96, 31.3.2004. str. 26

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) broj 549/2004 Evropskoga parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. kojom se propisuje okvir za stvaranje jedinstvenog evropskog neba (okvirna Uredba)², a posebno njezin član 8. stav 2.,² SL L 96, 31.3.2004., str. 1

budući da:

(1) Povećanje nivoa zračnog prometa u okviru Evropske mreže za upravljanje zračnim prometom (EATMN) zahtijeva veće mogućnosti upravljanja zračnim prometom. To je rezultiralo zahtjevom za operativnim poboljšanjima - kao što je ponovna sektorizacija zračnog prostora - što je s druge strane dovelo do zahtjeva za dodjelu dodatnih VHF-a.

(2) Radi poteškoća u ispunjavanju zahtjeva za dodjelu VHF-a u frekventnom pojasu mobilne zrakoplovne radijske komunikacije od 117,975 do 137 MHz - i uzimajući u obzir ograničenja u pogledu povećanja dodijeljenog spektra i/ili ponovne upotrebe frekvencije - Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva (ICAO) odlučila je da se razmak između kanala smanji s 25 na 8,33 kHz.

(3) Nakon odluka koje je ICAO donio 1994. i 1995., u oktobru 1999. uveden je razmak od 8,33 kHz između kanala iznad nivoa leta (u daljnjem tekstu: FL) 245 u regiji ICAO EUR. U početku je sedam država uvelo obaveznu opremljenost zrakoplova radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz, a od juna 2002. to su učinile još 23 države.

(4) U skladu s predviđenim povećanjem zahtjeva za dodjelom VHF-a, ICAO je 2002. donio odluku da nastavi s provedbom razmaka između kanala od 8,33 kHz ispod nivoa leta 245 te je zatražio od Evropske

Službeni glasnik BiH broj 104/10 od 20.12.2010.

organizacije za sigurnost zračne plovidbe (Eurocontrol) da upravlja tom provedbom. Slijedom toga, Stalna komisija Eurocontrola je preporučila da se od 15. marta 2007. godine nastavi s provedbom razmaka između kanala od 8,33 kHz iznad nivoa leta 195 u regiji ICAO EUR.

(5) U nadolazećim se godinama očekuje nastav rasta prometa, što znači daljnju potražnju za dodatnim VHF zahtjevima. Stoga se provedba razmaka između kanala od 8,33 kHz iznad nivoa leta 195 može smatrati samo prvim korakom koji treba ocijeniti radi mogućeg pravovremenog proširenja, na osnovu primjerene procjene uticaja na rad, sigurnost i privredne aspekte.

(6) U skladu s članom 8. stavom 1. Uredbe (EZ) broj 549/2004 Eurocontrol je dobio nalog da razvije zahtjeve za usklađeno uvođenje glasovne komunikacije zrak-zemlja na osnovu smanjenog razmaka između kanala od 8.33 kHz. Ova se Uredba zasniva na rezultatima izvještaja o tom nalogu, od 12. juna 2006.

(7) Kako bi se osigurala interoperabilnost, zemaljski i zračni sistemi za glasovnu komunikaciju s razmakom od 8,33 kHz moraju biti u skladu sa zajedničkim minimalnim zahtjevima u vezi performance.

(8) Jednoobrazna primjena posebnih postupaka unutar zračnog prostora jedinstvenog evropskog neba bitna je za postizanje interoperabilnosti i kontinuiteta operacija.

(9) Informacija o tome da li zrakoplov ima mogućnosti upotrebe razmaka između kanala od 8,33 kHz mora biti uključena u plan leta, obrađena i prosljeđena između jedinica kontrole zračnog prometa.

(10) Ovom Uredbom ne bi trebale biti obuhvaćene vojne operacije i obuka, kako je navedeno u članu 1. stavu 2. Uredbe (EZ) broj 549/2004.

(11) U općoj izjavi o vojnim pitanjima povezanim s jedinstvenim evropskim nebom¹, države članice su izjavile da će međusobno saradivati, uvažavajući nacionalne vojne zahtjeve, kako bi koncepciju fleksibilne upotrebe zračnog prostora u potpunosti i jednoobrazno primjenjivali svi korisnici zračnog prostora u svim državama članicama. Radi toga bi svi korisnici zračnog prostora trebali uvesti glasovnu komunikaciju zrak-zemlja sa smanjenim razmakom između kanala od 8,33 kHz. (¹ SL L 96, 31.3.2004., str. 9.)

(12) Upravljanje državnim zrakoplovom koji nema opremu s mogućnošću upotrebe razmaka između kanala od 8,33 kHz i koji leti u općem zračnom prometu, može dovesti do povećanog radnog opterećenja u kontroli zračnog prometa i negativnog uticaja na nivoa mogućnosti i sigurnosti EATMN-a. Kako bi taj uticaj bio minimalan, treba što je moguće veći broj državnih zrakoplova opremiti radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz.

(13) Transportni državni zrakoplovi predstavljaju najveću kategoriju državnih zrakoplova koji lete u općem zračnom prometu u zračnom prostoru u kojem se primjenjuje ova Uredba. Stoga osiguravanje da takvi zrakoplovi imaju radijsku opremu s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz treba postaviti kao prioritet.

(14) Ograničenja tehničke ili financijske prirode mogu spriječiti države članice u opremanju nekih kategorija državnih zrakoplova radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz. O takvim slučajevima treba obavijestiti Komisiju.

(15) Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi trebaju pripremiti planove za postupanje s državnim zrakoplovima koji se ne mogu opremiti radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz kako bi se održale nivoa sigurnosti.

(16) Radi održavanja ili poboljšanja postojećih nivoa sigurnosti operacija, od država članica treba zahtijevati da osiguraju da zainteresirane strane obavještavaju o ocjeni sigurnosti, uključujući identifikaciju opasnosti, ocjenu rizika i postupke za ublažavanje. Usklađena provedba ovih postupaka u sistemima koji su obuhvaćeni ovom Uredbom zahtijeva identifikaciju posebnih sigurnosnih zahtjeva za sve zahtjeve u pogledu interoperabilnosti i performance.

(17) U skladu s članom 3. stavom (3) točkom d) Uredbe (EZ) broj 552/2004, u okviru provedbenih pravila za interoperabilnost moraju biti opisani specifični postupci za ocjenu usklađenosti koji se koriste za ocjenu usklađenosti sastavnih dijelova ili njihove primjerenosti za upotrebu, kao i za provjeru sistema.

(18) Nivo zrelosti tržišta za sastavne dijelove na koje se odnosi ova Uredba je takav, da se njihova usklađenost ili primjerenost za upotrebu može na zadovoljavajući način ocijeniti putem unutarnjeg nadzora proizvodnje, upotrebom postupaka zasnovanih na Modulu A iz Priloga Odluci Vijeća 93/465/EZ od 22. jula 1993. godine o modulima za različite faze postupaka ocjene usklađenosti i o pravilima pričvršćivanja i upotrebe EZ oznake usklađenosti, koji su namijenjeni za upotrebu u direktivama o tehničkom usklađivanju ¹ SL L 220, 30.8.1993. str. 23.

(19) Mjere predviđene ovom Uredbom su u skladu s mišljenjem Odbora za jedinstveno nebo koji je uspostavljen članom 5. Uredbe (EZ) broj 549/2004,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Član 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju zahtjevi za usklađeno uvođenje glasovne komunikacije zrak-zemlja koja se zasniva na razmaku između kanala od 8,33 kHz.

2. Ova se Uredba primjenjuje na sisteme glasovne komunikacije zrak-zemlja koji se zasnivaju na razmaku između kanala od 8,33 kHz unutar pojasa od 117,975 do 137 MHz za uslugu mobilne zrakoplovne radijske komunikacije, njihove sastavne dijelove i pripadajuće postupke te na sisteme za obradu podataka o letu koji služe jedinicama kontrole zračnog prometa koje pružaju usluge u općem zračnom prometu, njihove sastavne dijelove i pripadajuće postupke.

3. Ova se Uredba primjenjuje na sve letove u općem zračnom prometu iznad FL 195 unutar zračnog prostora regije ICAO EUR u kojem su države članice odgovorne za pružanje operativnih usluga kontrole zračnog prometa u skladu s Uredbom (EZ) broj 550/2004 Evropskoga parlamenta i Vijeća², osim člana 4. koji se također primjenjuje na FL ispod 195. ² SL L 96, 31.3.2004., str. 10.

4. U okviru prvog stava člana 4. Uredbe Komisije (EZ) broj 730/2006¹, države članice mogu odlučiti o odstupanju od obaveza nošenja opreme u zrakoplovu utvrđenih ovom Uredbom, za letove kojima se upravlja po pravilima vizualnog letenja. ¹SL L 128, 16.5.2006., str. 3

Član 2.

Definicije

U smislu ove Uredbe primjenjuju se definicije iz člana 2. Uredbe (EZ) broj 549/2004. Primjenjuju se također sljedeće definicije:

1. **'razmak između kanala od 8,33 kHz'** je razdvojenost od 8,33 kHz između susjednih kanala;
2. **'kanal'** je numerička oznaka koja se upotrebljava u vezi s ugađanjem opreme za glasovnu komunikaciju, koja omogućava jedinstvenu identifikaciju upotrijebljene frekvencije radijske komunikacije i razmaka između kanala;
3. **'jedinica kontrole zračnog prometa'** (u daljnjem tekstu: jedinica ATC³) znači centar oblasne kontrole, jedinicu prilazne kontrole ili aerodromski kontrolni toranj;
4. **'centar oblasne kontrole'** (u daljnjem tekstu: ACC) je jedinica uspostavljena za pružanje usluga kontrole zračnog prometa za kontrolirane letove u kontroliranim područjima koja su pod njenom nadležnošću;
5. **'letovi koji se obavljaju prema pravilima vizualnog letenja'** (VFR letovi) su bilo koji letovi koji se obavljaju prema pravilima vizualnog letenja kako je definirano u Prilogu 2.² Čikaškoj konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz 1944. godine ² 10. izdanje - srpanj 2005. www.icao.int;
6. **'dodjela VHF-a'** znači dodjelu VHF frekvencije zrakoplovnoj službi za upotrebu opreme za glasovnu komunikaciju;

7. *'sistem s otklonjenim nositeljem signala'* je sistem koji se upotrebljava u situacijama u kojima se kombinacijom jednog predajnika i prijemnika ne može osigurati pokrivenost radijskog signala, i kada se radi smanjenja problema smetnji signali otklanjaju od glavne frekvencije nositelja signala;

8. *'određena operativna pokrivenost'* je obim zračnog prostora u kojem se daje određena usluga i u kojem je za tu uslugu osigurana zaštita frekvencije;

9. *'operator'* je osoba, organizacija ili preduzeće koje se bavi zrakoplovnim uslugama, ili nudi mogućnost bavljenja tim uslugama;

10. *'radno mjesto'* je namještaj i tehnička oprema na kojima član osoblja službe zračnog prometa obavlja zadatke povezane s njegovim poslom;

11. *'radiotelefonija'* je oblik radijske komunikacije koji je prvenstveno namijenjen razmjeni informacija u obliku govora;

12. *'sporazum o koordinaciji'* je sporazum između dvaju susjednih jedinica ATC-a, kojim se određuje kako se usklađuju njihove odgovarajuće nadležnosti ATC-a;

13. *'integrirani sistem za obradu početnog plana leta'* (u daljnjem tekstu: 'IFPS') je sistem u okviru Evropske mreže za upravljanje zračnim prometom, putem kojeg se u zračnom prostoru obuhvaćenom ovom Uredbom pružaju usluge centralizirane obrade i distribucije planova leta koje se sastoje od primanja, vrednovanja i distribucije planova leta;

14. *'državni zrakoplov'* je svaki zrakoplov koji se upotrebljava u vojne, carinske i policijske svrhe;

15. *'transportni državni zrakoplov'* je državni zrakoplov s nepomičnim krilima koji je projektiran za prijevoz osoba i/ili tereta.

Član 3.

Zahtjevi u pogledu interoperabilnosti i performance

1. Ne dovodeći u pitanje član 5. operatori osiguravaju opremanje svojih zrakoplova radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz, do 15. marta 2008.

2. Osim mogućnosti razmaka između kanala od 8,33 kHz, oprema iz stava 1. mora imati mogućnost ugadanja na kanale s razmakom od 25 kHz te rada u uslovima u kojima se koriste pomaknute frekvencije nositelja signala.

3. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi osiguravaju da će najkasnije do 3. jula 2008. obaviti konverziju dodijeljenih glasovnih VHF-a na razmake između kanala od 8,33 kHz za sektore s nižom razinom na ili iznad FL 195.

4. Stav 3. se ne primjenjuje na sektore u kojim se koristi sistem s pomaknutim nositeljem signala s 25 kHz.

5. Države članice preduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale obavještanje pružatelja usluga u zračnoj plovidbi o odgovarajućoj dodjeli VHF-a.

6. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi izvode provedbu dodjele VHF-a iz stava 5. Ukoliko u izuzetnim okolnostima nije moguća usklađenost sa stavom 3. države članice obavještaavaju Komisiju o razlozima.

7. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi osiguravaju usklađenost performance njihovih sistema za glasovnu komunikaciju na 8,33 kHz, sa standardima ICAO-a navedenim u Prilogu I. stavu 1.

8. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi osiguravaju da njihovi sistemi za glasovnu komunikaciju na 8,33 kHz omogućavaju operativno prihvatljivu glasovnu komunikaciju između kontrolora i pilota unutar određene operativne pokrivenosti.

9. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi osiguravaju usklađenost performance zemaljske komponente predajnika/prijemnika koji je instaliran u okviru sistema za glasovnu komunikaciju na 8,33 kHz, sa standardima ICAO-a navedenim u Prilogu I. stavu 1. u odnosu na stabilnost frekvencije, modulaciju, osjetljivost, pojasnu širinu djelotvornog prijema i odbijanje susjednog kanala.

10. Operatori osiguravaju usklađenost performance sistema za glasovnu komunikaciju na 8,33 kHz koji su u skladu sa stavom 1. instalirani u njihovim zrakoplovima, sa standardima ICAO-a navedenim u Prilogu I. stavu 2.

11. Dokument Evropske organizacije za opremu civilnog zrakoplovstva (Eurocae) naveden u Prilogu I. stavu 3. smatra se dostatnim dokazom usklađenosti sa zahtjevima u pogledu frekvencije, stabilnosti, modulacije, osjetljivosti, pojasne širine djelotvornog prijema i odbijanja susjednog kanala, koji su utvrđeni u standardima ICAO-a navedenim u Prilogu I. stavu 2.

12. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi provode postupke obavještanja i početne koordinacije u svojim sistemima za obradu podataka o letu u skladu s Uredbom Komisije (EZ) broj 1032/2006¹, kako slijedi:

- (a) između jedinica ATC-a prenose informaciju o mogućnosti leta u pogledu primjene 8,33 kHz;
- (b) informacija o mogućnosti leta u pogledu primjene 8,33 kHz mora biti dostupna na odgovarajućem radnom mjestu;
- (c) kontrolor mora imati mogućnost promjene informacije o mogućnosti leta u pogledu primjene 8,33 kHz.

Član 4. Pripadajući postupci

1. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi i operateri moraju osigurati da se za identifikaciju prijenosnog kanala u VHF radiotelefonskim komunikacijama koristi svih šest znamenki numeričke oznake, osim kada su peta i šesta znamenka jednake nuli, u kojem slučaju se koriste samo prve četiri znamenke.

2. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi i operateri moraju osigurati usklađenost njihovih postupaka glasovne komunikacije zrak-zemlja s odredbama ICAO-a navedenim u Prilogu I. stavu 4.

3. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi moraju osigurati da su u sporazumu o koordinaciji između ACC-a navedeni postupci koji se primjenjuju na zrakoplove opremljene radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz i na zrakoplove koji nisu opremljeni takvom opremom.

4. Operatori koji obavljaju letove iz člana 1. stava 3. iznad FL 195 i zastupnici koji djeluju u njihovo ime osiguravaju da se uz slovo S i/ili bilo koja druga slova, kako je primjereno, doda slovo Y u rubrici 10. plana leta za zrakoplove opremljene radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz, ili da se oznaka STS/EXM833 uključi u rubricu 18. za zrakoplove koji nisu tako opremljeni ali kojima je odobreno izuzeće od obaveznog nošenja opreme. Zrakoplovi koji uobičajeno mogu letjeti iznad FL 195 i koji su opremljeni radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz, a planiraju letjeti ispod tog nivoa, označavaju slovo Y u rubrici 10. plana leta. ¹ SL L 186, 7.7.2006., str. 27.

5. U slučaju promjene statusa leta u pogledu mogućnosti upotrebe razmaka od 8,33 kHz, operatori ili zastupnici koji djeluju u njihovo ime, šalju IFPS-u poruku o promjeni s odgovarajućom oznakom u odgovarajućoj rubrici.

6. Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da IFPS obrađuje i distribuira informacije o mogućnosti upotrebe razmaka od 8,33 kHz, koje primi u planovima leta.

Član 5. Državni zrakoplov

1. Države članice osiguravaju opremanje državnih transportnih zrakoplova radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz, najkasnije do 3. jula 2008.

2. Ne dovodeći u pitanje nacionalne postupke za obavljanje komunikacija u državnim zrakoplovima, države članice će najkasnije do 3. januara 2008. dostaviti Komisiji popis transportnih državnih zrakoplova koji neće biti opremljeni radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz u skladu sa stavom 1. radi:

- (a) povlačenja iz operativne upotrebe do 31. decembra 2010;
- (b) ograničenja pri nabavci.

Kada ograničenja pri nabavci sprečavaju usklađenost sa stavom 1. države članice također obavještavaju Komisiju najkasnije do 3. januara 2008. o datumu do kojeg će predmetni zrakoplovi biti opremljen radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz. Taj datum ne smije biti kasniji od 31. decembra 2012.

3. Države članice osiguravaju opremanje državnih netransportnih zrakoplova radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz, najkasnije do 31. decembra 2009.

4. Ne dovodeći u pitanje nacionalne postupke za obavljanje komunikacija u državnim zrakoplovima, države članice će najkasnije do 30. juna 2009. dostaviti Komisiji popis netransportnih državnih zrakoplova koji neće biti opremljeni radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz u skladu sa stavom 3. radi:

- (a) obavezujućih tehničkih ili proračunskih ograničenja;
- (b) povlačenja iz operativne upotrebe do 31. decembra 2010.;
- (c) ograničenja pri nabavi.

Kada ograničenja pri nabavci sprečavaju usklađenost sa stavom 3., države članice također obavještavaju Komisiju najkasnije do 30. juna 2009. o datumu do kojeg će predmetni zrakoplovi biti opremljen radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz. Taj datum ne smije biti kasniji od 31. decembra 2015.

5. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi osiguravaju da se državni zrakoplovi koji nisu opremljeni radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz mogu prihvatiti, pod uslovom da se njima može sigurno rukovati u okviru granica mogućnosti sistema za upravljanje zračnim prometom na UHF frekvencijama ili VHF frekvencijama na 25 kHz.

6. Države članice u nacionalnim zbornicima zrakoplovnih informacija objavljuju postupke za rukovanje državnim zrakoplovima koji nisu opremljeni radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz.

7. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi svake godine dostavljaju državi članici koja ih je imenovala svoje planove za rukovanje državnim zrakoplovima koji nisu opremljeni radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz, uzimajući u obzir granice mogućnosti povezane s postupcima iz stava 6.

Član 6. Sigurnosni zahtjevi

Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da prije svake promjene u postojećim sistemima iz člana 1. stava 2. ili prije uvođenja novih sistema, dotične stranke obave sigurnosnu ocjenu, uključujući utvrđivanje opasnosti, procjenu rizika i postupke za ublažavanje.

Tokom ove sigurnosne ocjene uvažavaju se najmanje sigurnosni zahtjevi navedeni u Prilogu II.

Član 7. Usklađenost sastavnih dijelova ili njihova primjerenost za upotrebu

1. Prije izdavanja EZ izjave o usklađenosti ili primjerenosti za upotrebu iz člana 5. Uredbe (EZ) broj 552/2004, proizvođači sastavnih dijelova sistema iz člana 1. stava 2. ocjenjuju usklađenost ovih sastavnih dijelova ili njihovu primjerenost za upotrebu u skladu sa zahtjevima iz dijela A Priloga III. ovoj Uredbi, ne dovodeći u pitanje stav 2.

2. Postupci certificiranja plovidbenosti koji su u skladu s Uredbom (EZ) broj 1592/2002 Evropskoga parlamenta i Vijeća¹, kada se primjenjuju na sastavne dijelove sistema iz člana 1. stava 2. koji su u zrakoplovu, smatraju se prihvatljivim postupcima za ocjenu usklađenosti ovih sastavnih dijelova ukoliko uključuju dokaz o usklađenosti sa zahtjevima iz ove Uredbe u pogledu interoperabilnosti, performance i sigurnosti. ¹ SL L 240, 7.9.2002., str. 1.

Član 8. Provjera sistema

1. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi koji mogu dokazati ili su dokazali da ispunjavaju uslove iz Priloga IV., provode provjeru sistema iz člana 1. stava 2. u skladu sa zahtjevima iz dijela C Priloga III.

2. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi koji ne mogu dokazati da ispunjavaju uslove iz Priloga IV., sklapaju ugovor s prijavljenim tijelom za provjeru sistema iz člana 1. stava 2. Ova se provjera provodi u skladu sa zahtjevima iz dijela D Priloga III.

Član 9. Dodatni zahtjevi

1. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi osiguravaju da je cjelokupno odgovarajuće osoblje pravilno upoznato sa zahtjevima utvrđenim u ovoj Uredbi i da je odgovarajuće osposobljeno za svoje poslove.

2. Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da je osoblje koje upravlja IFPS-om u okviru planiranja leta pravilno upoznato sa zahtjevima utvrđenim u ovoj Uredbi i da je odgovarajuće osposobljeno za svoje poslove.

3. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi:

(a) razvijaju i održavaju operativne priručnike koji sadrže potrebna uputstva i informacije koje svim odgovarajućim kadrovima omogućavaju primjenu ove Uredbe;

(b) osiguravaju da su priručnici iz tačke (a) dostupni i da se održavaju ažurnim, te da se njihovo održavanje i distribucija obavljaju u skladu s odgovarajućim načelima upravljanja kvalitetom i konfiguracijom dokumentacije;

(c) osiguravaju usklađenost metoda rada i operativnih postupaka s ovom Uredbom.

4. Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da centralizirana služba za obradu i distribuciju planova leta:

(a) razvija i održava operativne priručnike koji sadrže potrebne upute i informacije, koje svim odgovarajućim kadrovima omogućavaju primjenu ove Uredbe;

(b) osigurava da su priručnici iz tačke (a) dostupni i da se održavaju ažurnim, te da se njihovo održavanje i distribucija obavljaju u skladu s odgovarajućim načelima upravljanja kvalitetom i konfiguracijom dokumentacije;

(c) osigurava usklađenost metoda rada i operativnih postupaka s ovom Uredbom.

5. Operatori utvrđeni u članu 3. stavu 1. preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurali da je osoblje koje upravlja radijskom opremom odgovarajuće upoznato s ovom Uredbom, da je odgovarajuće obučeno za upotrebu ove opreme i da se upute, kada je to moguće, nalaze u pilotskoj kabini.

6. Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale usklađenost s ovom Uredbom, uključujući objavljivanje odgovarajućih informacija u nacionalnim zbornicima zrakoplovnih informacija.

Član 10.
Stupanje na snagu i primjena

- (1) Ova Uredba stupa na snagu 20. dan od njezine objave u *Službenom listu Evropske unije*.
- (2) Ova Uredba u cijelosti obavezuje i neposredno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. juna 2007.

za Komisiju
Jacques BARROT
Potpredsjednik

PRILOG I.

Standardi i odredbe iz člana 3. i 4.

1. Poglavlje 2. 'Mobilna zrakoplovna usluga', odjeljak 2.1 'Karakteristike VHF sistema za komunikaciju zrak-zemlja' i odjeljak 2.2. 'Karakteristike sistema zemaljskih instalacija' ICAO Priloga 10., sveska III. dijela 2. (prvo izdanje - srpanj 1995. koje uključuje Izmjene i dopune broj 80).

2. Poglavlje 2. 'Mobilna zrakoplovna usluga', odjeljak 2.1 'Karakteristike VHF sistema za komunikaciju zrak-zemlja', odjeljak 2.3.1 'Funkcija odašiljanja' i odjeljak 2.3.2 'Funkcija prijema' osim pododjeljka 2.3.2.8 'VDL - otpornost na smetnje' ICAO Priloga 10., sveska III. dijela 2. (prvo izdanje - srpanj 1995. koje uključuje Izmjene i dopune broj 80).

3. Specifikacija minimalne operativne performace za VHF prijemnik-predajnik u zrakoplovu koji radi u frekvencijskom rasponu 117,975 - 137,000 MHz, Eurocae dokument ED-23B, izmjene i dopune 3, prosinac 1997.

4. Odjeljak 1.2.3.1.4 ''Razmak između kanala od 8,33 kHz' iz ICAO PANS-ATM dokumenta 4444 (14. izdanje - 2001. koje uključuje izmjene i dopune broj 4).

PRILOG II.

Sigurnosni zahtjevi iz člana 6.

1. Zahtjevi u pogledu interoperabilnosti i performace navedeni u članu 3. stavovima 1. i 12. smatraju se sigurnosnim zahtjevima.

2. Zahtjevi u pogledu pripadajućih postupaka navedeni u članu 4. stavovima 1. i 2. smatraju se sigurnosnim zahtjevima.

3. Zahtjevi u pogledu državnih zrakoplova navedeni u članu 5. stavovima 1., 3., 5. i 7. smatraju se sigurnosnim zahtjevima.

4. Zahtjevi koji podržavaju usklađenost navedeni u članu 9. stavovima 1., 3., 5. i 6. smatraju se sigurnosnim zahtjevima.

5. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi osiguravaju da je kontrolorovo sučelje čovjek-mašina za prikaz VHF kanala u skladu s postupcima VHF radiotelefonijske.

6. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi ocjenjuju uticaj spuštanja zrakoplova koji nisu opremljeni radijskom opremom s mogućnošću razmaka između kanala od 8.33 kHz na razinu ispod FL 195, uzimajući u obzir faktore kao što su najmanje sigurne preletne visine, te utvrđuju da li su potrebne izmjene u mogućnostima sektora ili u planiranju/strukturi zračnog prostora.

7. Države članice osiguravaju da se prije usklađenja u tabeli COM2 ICAO dokumenta 7754, prijelaz sa 25 na 8,33 kHz upotrebljava kroz pokusno razdoblje od najmanje četiri sedmice, tokom kojeg se provjerava siguran rad.

8. Države članice osiguravaju da se prijelaz sa 25 na 8,33 kHz obavlja poštujući kriterije planiranja frekvencija ICAO-a koje su opisane u dijelu II. 'Kriteriji planiranja dodjele frekvencija za VHF komunikacije zrak-zemlja', Priručnika za upravljanje frekvencijama u Evropi - ICAO EUR dokument 011 (2005).

PRILOG III.

DIO A

ZAHTJEVI U POGLEDU OCJENE USKLAĐENOSTI ILI PRIMJERENOSTI ZA UPOTREBU SASTAVNIH DIJELOVA IZ ČLANA 7.

1. Aktivnostima u okviru provjere dokazuje se usklađenost sastavnih dijelova sa zahtjevima u pogledu performance iz ove Uredbe, ili njihova primjerenost za upotrebu dok su ti sastavni dijelovi u pogonu u uslovima ispitivanja.

2. Ako proizvođač primjenjuje modul opisan u dijelu B to se smatra odgovarajućim postupkom ocjene usklađenosti kojim se osigurava i izjavljuje usklađenost sastavnih dijelova. Dopuštena je i upotreba jednakovrijednih ili strožih postupaka.

DIO B

MODUL UNUTARNJEG NADZORA PROIZVODNJE

1. Ovim se modulom opisuje postupak kojim proizvođač ili njegov ovlaštenu zastupnik s poslovnim nastanjivanjem u Zajednici, koji ispunjava obaveze utvrđene stavom 2., osigurava i izjavljuje da predmetni sastavni dijelovi ispunjavaju zahtjeve ove Uredbe. Proizvođač, ili njegov ovlaštenu zastupnik s poslovnim nastanjivanjem u Zajednici, mora napisati izjavu o usklađenosti ili primjerenosti za upotrebu u skladu sa stavom 3. Priloga III. Uredbi (EZ) broj 552/2004.

2. Proizvođač mora izraditi tehničku dokumentaciju opisanu u stavu 4. i proizvođač, ili njegov ovlaštenu zastupnik s poslovnim nastanjivanjem u Zajednici, mora najmanje tokom razdoblja od 10 godina nakon što su bili proizvedeni posljednji sastavni dijelovi osigurati dostupnost te dokumentacije nadležnim nacionalnim nadzornim tijelima radi inspekcije i pružateljima usluga u zračnoj plovidbi u čijim se sistemima koriste ti sastavni dijelovi. Proizvođač, ili njegov ovlaštenu zastupnik s poslovnim nastanjivanjem u Zajednici, obavješćuje države članice o mjestu i načinu stavljanja gore navedene tehničke dokumentacije na raspolaganje.

3. Ako proizvođač nema poslovni nastan u Zajednici, on određuje jednu ili više osoba koje sastavne dijelove stavljaju na tržište Zajednice. Te osobe obavješćavaju države članice o mjestu i načinu stavljanja tehničke dokumentacije na raspolaganje.

4. Tehnička dokumentacija mora omogućavati ocjenu usklađenosti sastavnih dijelova sa zahtjevima ove Uredbe. Ona mora, koliko je to potrebno za takvu ocjenu, obuhvaćati projektiranje, proizvodnju i rad sastavnih dijelova.

5. Proizvođač, ili njegov ovlaštenu zastupnik s poslovnim nastanjivanjem u Zajednici, mora držati primjerak izjave o usklađenosti ili primjerenosti za upotrebu, zajedno s tehničkom dokumentacijom.

DIO C

ZAHTJEVI ZA PROVJERU SISTEMA IZ ČLANA 8. STAVA 1

1. Provjerom sistema iz člana 1. stava 2. dokazuje se usklađenost tih sistema sa zahtjevima u pogledu interoperabilnosti, performance i sigurnosti iz ove Uredbe, u uslovima ocjenjivanja koji odražavaju operativne uslove tih sistema. Posebno:

– provjerom sistema za komunikacije zrak-zemlja dokazuje se da se razmak između kanala od 8,33 kHz koristi za VHF komunikacije zrak-zemlja u skladu s članom 3. stavom 3. i da je performanca glasovnog komunikacijskog sistema na 8,33 kHz u skladu s članom 3. stavom 7.

– provjerom sistema za obradu podataka o letu dokazuje se da se postupci iz člana 3. stava 12. pravilno provode.

2. Provjera sistema iz člana 1. stava 2. izvodi se u skladu s odgovarajućim i priznatim praksama ispitivanja.

3. Alati za ispitivanje koji se koriste pri provjeri sistema iz člana 1. stava 2. moraju imati odgovarajuću funkcionalnost.

4. U okviru provjere sistema iz člana 1. stava 2. dobijaju se elementi tehničke dokumentacije koja se zahtijeva stavom 3. Priloga IV. Uredbi (EZ) broj 552/2004, uključujući sljedeće elemente:

– opis provedbe,

– izvještaj o inspekcijama i ispitivanjima izvedenim prije stavljanja sistema u upotrebu.

5. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi upravlja aktivnostima provjere, te posebno:

– određuje odgovarajuće operativne i tehničke uslove za ocjenjivanje koji odražavaju stvarne operativne uvjete,

– provjerava da li plan ispitivanja opisuje uključenost sistema iz člana 1. stava 2. u operativne i tehničke uslove za ocjenjivanje,

– provjerava da li plan ispitivanja osigurava potpuno obuhvatanje primjenjivih zahtjeva u pogledu interoperabilnosti, performance i sigurnosti iz ove Uredbe,

– osigurava dosljednost i kvalitetu tehničke dokumentacije i plana ispitivanja,

– planira organizaciju ispitivanja, osoblje, instalaciju i konfiguraciju platforme za ispitivanje,

– obavlja inspekcije i ispitivanja kako je određeno u planu ispitivanja,

– piše izvještaj o rezultatima inspekcija i ispitivanja.

6. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi osigurava da sistemi iz člana 1. stava 2., koji rade u operativnim uslovima ocjenjivanja, ispunjavaju zahtjeve u pogledu interoperabilnosti, performance i sigurnosti iz ove Uredbe.

7. Nakon uspješno obavljene provjere usklađenosti, pružatelj usluga u zračnoj plovidbi izrađuje EZ izjavu o provjeri sistema i dostavlja je nacionalnom nadzornom tijelu zajedno s tehničkom dokumentacijom, kako se zahtijeva u članu 6. Uredbe (EZ) broj 552/2004.

DIO D

ZAHTJEVI ZA PROVJERU SISTEMA IZ ČLANA 8. STAVA 2.

1. Provjerom sistema iz člana 1. stava 2. dokazuje se usklađenost tih sistema sa zahtjevima u pogledu interoperabilnosti, performance i sigurnosti iz ove Uredbe, u uslovima ocjenjivanja koji odražavaju operativne uslove tih sistema. Posebno:

- provjerom sistema za komunikacije zrak-zemlja dokazuje se da se razmak između kanala od 8,33 kHz koristi za VHF komunikacije zrak-zemlja u skladu s članom 3. stavom 3. i da je performanca glasovnog komunikacijskog sistema na 8,33 kHz u skladu s članom 3. stavom 7.,

- provjerom sistema za obradu podataka o letu dokazuje se da se postupci iz člana 3. stava 12. pravilno provode.

2. Provjera sistema iz člana 1. stava 2. izvodi se u skladu s odgovarajućim i priznatom praksom ispitivanja.

3. Alati za ispitivanje koji se koriste pri provjeri sistema iz člana 1. stava 2. moraju imati odgovarajuću funkcionalnost.

4. U okviru provjere sistema iz člana 1. stava 2., dobijaju se elementi tehničke dokumentacije koja se zahtijeva stavom 3. Priloga IV. Uredbi (EZ) broj 552/2004, uključujući sljedeće elemente:

- opis provedbe,

- izvještaj o inspekcijama i ispitivanjima izvedenim prije stavljanja sistema u upotrebu.

5. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi određuje odgovarajuće operativne i tehničke uslove za ocjenjivanje koji odražavaju stvarne operativne uslove i organizira da aktivnosti provjere obavi prijavljeno tijelo.

6. Prijavljeno tijelo upravlja aktivnostima provjere i posebno:

- provjerava da li plan ispitivanja opisuje uključenost sistema iz člana 1. stava 2. u operativne i tehničke uslove za ocjenjivanje,

- provjerava da li plan ispitivanja osigurava potpuno obuhvaćanje primjenjivih zahtjeva u pogledu interoperabilnosti, performance i sigurnosti iz ove Uredbe,

- osigurava dosljednost i kvalitetu tehničke dokumentacije i plana ispitivanja,

- planira organizaciju ispitivanja, osoblje, instalaciju i konfiguraciju platforme za ispitivanje, obavlja inspekcije i ispitivanja kako je određeno u planu ispitivanja,

- piše izvještaj o rezultatima inspekcija i ispitivanja.

7. Prijavljeno tijelo osigurava da sistemi iz člana 1. stava 2. koji rade u operativnim uslovima ocjenjivanja, ispunjavaju zahtjeve u vezi interoperabilnosti, performance i sigurnosti iz ove Uredbe.

8. Nakon uspješno obavljenih poslova provjere, prijavljeno tijelo izrađuje certifikat o usklađenosti u odnosu na obavljene poslove.

9. Potom pružatelj usluga u zračnoj plovidbi izrađuje EZ izjavu o provjeri sistema i dostavlja je nacionalnom nadzornom tijelu zajedno s tehničkom dokumentacijom, kako se zahtijeva u členu 6. Uredbe (EZ) broj 552/2004.

PRILOG IV.

Uslovi iz člana 8.

1. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora uspostaviti metode izvještavanja unutar organizacije koje osiguravaju i dokazuju nepristranost i neovisnost prosudbi povezanih s aktivnostima provjere.
2. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora osigurati da osoblje uključeno u postupke provjere izvodi provjere s najvećim mogućim profesionalnim integritetom i najvećom mogućom tehničkom stručnošću te da je slobodno od bilo kakvih pritisaka i poticaja, posebno financijske prirode, koji bi mogli uticati na procjenu ili rezultate provjera, posebno od strane osoba ili skupina osoba na koje rezultati provjera imaju uticaj.
3. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora osigurati da osoblje uključeno u postupke provjere ima pristup opremi koja im omogućava pravilno obavljanje potrebnih provjera.
4. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora osigurati da osoblje uključeno u postupke provjere ima dobru tehničku i stručnu obučenost, zadovoljavajuće poznavanje zahtjeva provjera koje moraju obaviti, odgovarajuće iskustvo na takvim poslovima, te sposobnost potrebnu za izradu deklaracija, evidencija i izvješća kojima se dokazuje da su provjere obavljene.
5. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora osigurati da je osoblje uključeno u postupke provjere sposobno za nepristrano obavljanje provjera. Naknada za rad ne smije zavisiti o broju obavljenih provjera ili o rezultatima tih provjera.